

N A T U R A

JURNAL.

PENTRU PROPAGAREA ȘTIINTELOR POSITIVE ÎN ROMANIA.

Redactori: Dr. C. ESSARCU și Lt. D. ANANESCU.

CONTINUT: Politica și Educația. — Un drum de fer subteran. — Un golf de mărgean. — Esposiția Națională. —

Abonamentele pentru capitală pe un an 2 galbeni. Pentru districte se adaugă portul.

POLITICA ȘI EDUCAȚIA

Nè sè poco io vidià, da imputar sono
Chè quanto io posso dar, tutto vi dono.
Ariosto.

Daca puțin vè daî nu sunt de imputat;
: Căci cât pot da tot vè daî.

Vom înceta pentru cât-va timp a publica articolele noastre asupra Instrucției și Educației. Cititori noștri aū vèdat că punctul de vedere în care ne punem, ne obligă în fiecare minut a vorbi despre questii ce aū putut păré unora de natură a fi mai bine tractate într'un jurnal politic de cât într'un jurnal ca al nostru.

Nu împărtășim acéstă opinie și credem că aceia care într'un Stat se ocupă de Instrucție și Educație nu pot face alt-fel de cât a se ocupa de politică, nu însă de aceea politică ce neam încercat a caracteriza într'unul din numerile noastre¹⁾, ci de aceea politică care are de scop de a constitui cetatea πόλις sau mai bine Statul²⁾ care, studiind natura omului ca individ sau ca om colectiv, ca societate, cată s'o desvolte, și s'o împingă spre perfecțiune, care urmărește în alte cuvinte:

Ameliorația socială.

Cei vechi nu despărțiau Politica de Educație. Nu e destul a avea legi bune. Trebuie cine-va să le iubescă. Legile bune sunt *justul* și *Onestul* reduși în comanda-

mente publice și prin Educație, iar nu alt-fel, să inspire Cetățenilor amorul justului și Onestului. Ast-fel tractatele de politică ale celor vechi erau în același timp tractate de Educație.

„Mijlocul cel mai eficace de a conserva Statul, țice Aristotel¹⁾, este de a da cetățenilor o educație conformă cu spiritul legilor. Când instituțiile și legile vóstre ar avea caracterul celei mai mari înțelepciuni, n'ar însemna cu tóte astea nimic, dacă cetățeni nu sunt formați după spiritul constituției și dacă moravurile nu reflectă legile.”

După noi problemul organizării și formării unui Stat se reduce la problemul organizării Educației în acel Stat. Acéstă veritate a fost tot-d'auna înțellésă atât de omeni bine-voitori ai omenirei care aū voit să înnalțe pe concetățenii lor la demnitatea și fericirea unor ființe libere cât și de aceia care aū voit să'i oprime, să'i subjuge, să'i împingă spre bazea și degradarea sclavilor.

„Într'un stat despotice, țice Montesquieu²⁾ Educația este servilă; ea are de țintă a înjosi inima și a forma un rău cetățian pentru a dobîndi un bun sclav.”

¹⁾ Veđi Nr. 7 al Naturei.

²⁾ Veđi scrierea D-lui I. Hellade R. intitulată Politica și Diplomazia.

¹⁾ Politica. Cartea V capít. IX.

²⁾ Esprit des Loix Cartea IV.

Este evident într'adevăr că ómenii ce vor avea mărime de caracter, sentimente înalte, amorul libertății și al patriei nu vor consimți a lăsa în inima și patria lor să se introducă servilismul ideilor și instituțiilor sclavilor.

Este evident... dar ne oprim, și terminăm prin rëndurile următoare pe care le împrumutăm unuia din bărbații care au lucrât mai mult de cât toți pentru disgrăția noastră patrie, dar pe care, în ingratitudea noastră, l'am respins, l'am aruncat cu disprețiu din sânul nostru, am cătat a culege petrele și noroiul după ulițele Bucurescilor pentru a l'ingropa de viu¹⁾. Tactica tristă (ca s'o dăcem în trecăt) care ne a omorât toate individualitățile noastre și ne a redus în starea acelor miserabile burgade formate de mici și păcătoase case fără nici un monument illustru care să le împodobescă, care să le anunțe de departe și asupra cărora în momentele de întristare și de durere ochii și spiritul să se repause cu plăcere și speranță.

„Cine vă spune că ar fi putut forma o umanitate în înțellesul progresiv al vorbei, pînă a nu prepara națiunile în parte, eșind din întunerecul în care le a confundat impostorii (amăgitori) și tyrannii, acela or e amăgit, or va să vă amăgescă.

Cine vă spune că ar putea forma o nație pînă nu va prepara, curăți, lumina, organisa mai înteu o provincie, doe modele, acela or e amăgit, or va să vă amăgescă.

Cine vă spune că are puțința de a forma o provincie, o cetate, o familie încă armonică, pînă nu va prepara și lumina individe (cultura intelectuală și morală, Instrucția și Educația) acela or e amăgit or va să vă amăgescă.

1) Expresille D-lui C. Rossetti.

Cercetați historia și veți vedea că la toate popórele s'a început mai înteu dela instrucția privată prin apostolat, prin scóle prin biserice, prin typar, prin teatru etc. etc.... Resuindu-ne cu seculii, vedem că Hebreii avură mai înteu patriarchi ca Noe, Abraam... capi de sementii, și apoi un Moyse... vedem că Hellenii avură mai înteu Orfei, aezi, rapsodi, Herculi, Thesei și apoi Lycurgi și Soloni ce formară nisce cetăți; ca Italia avu asemenea mai înteu capi de bande ca Romul și apoi un Numa ce formă o Romă, și apoi un Brutus ce formă o republica care formă apoi onatie¹⁾..

Subt o altă formă și plecând de la alte considerații, autorul rîndurilor ce citarăm ajunge la acellși concludit ca și noi.

Am dori să desvoltăm mai mult aceste idei, amabile cititor, dar toți ne dăcă nu de asemenea questii trebuie să vorbim cititorilor Români. Surisul sceptic său imbecil. . . . Aflatai o noutate fórte mare și interesantă de natură a lumina spiritul și a forma inima: D. Kirculescu prefectul Botoșanilor s'a destituit ca să se înlocuiască de D. Mirciulenu și judecătorul tribunalului Secția III din Bucuresci s'a trimes la Craiova ca president la tribunalul secția I. . .

Ministerul Bosianu a cădut după ce a stat 3 luni la purere! A avut timp îndesatul să inchege²⁾ nația.

Din parte-ne ne simțim într'o dispoziție de spirit care ne face să ne gîndim la cuvintele acellui poet german care dăcea: Am dori ca toate astea să se termine și să fie timp să mergem să ne culcăm!

Et vos vulnerati estis.

1) I. Heliade R.

2) Expresia D lui Bosianu.

UN DRUM DE FER SUBTERAN.

Admirabil popo! prin activitatea lui, acel popo american! După ce dete lunei înspăimântate spectacolo! cellui mai îngrozitor resbel ce s'a pomenit vre o dată în historia umanității, încă în mișlocul ruinelor fumegânde de sangele a sute de mi! de luptători, ideile celle mai îndrăsnețe se concep și se realisă... Acel popo nu este abastardat, printr'un regim morbifer. Libertatea de acțiune de care fie-care individ se bucură, a depus într'insul puternic germin! de vitalitate. Cetățenii marei Republice americane au consciință de valorea, forța, drepturile și demnitatea lor. Convinși printr'o educație solidă, că munca înaltă și innobilesce, convinși că *inițiativa individuală* e un puternic *levier* de prosperitate și mărire pentru un Stat, Americani n'astept cu gura căscată ca tôte să le vie de la Guvern. Ei nu cunosc proverbul român: Pică pară să te mănânc, și un american singur concepe cu cea mai mare facilitate și se pune a o realisa o idee ca acésta:

A face un drum de fer pe subt pământ. Toți Români din ambele Principate ar sări îngroșiți înaintea unei asemenea concepții.

Americanul însă se adresă... nu către Guvern... ci către concetățeni se!; se grupă cu mai mulți dintr'înși împrejurul ideii ce a conceput și o urmăresce cu o nefatigabilă și obstinată perseverință. Surisul sceptic imbecil și omoritor chiar înaintea ideilor celor mai îndrăsnețe și extravagante nu este cunoscut în America.

Americani din Nev-York se ocupă în ast minut cu studiul unui drum de fer care să străbată pe subt pământ orașul New-York. La început acest proiect înțelnise ôre-cere rezistență: se temeu de a aduce pagube prin întrerupția inevitabilă a circulației în mai multe din stradele celle mai comerciante din New-York: „*Go! ead!*” au strigat toți comercianții, mergeți înainte, vom închide toți magaziile în timpul necesariu pentru săvârșirea lucrărilor, căci voim a avea drumul nostru de fer subteran.

Voesc a avea un drum de fer subteran, și 'l vor avea. Lucrările au început deja; Cât de mult trebuie să ne simțim umiliți de a nu fi putut isbuti a avea nici măcar o șosea cum se cade de la Bucuresci până la Giurgiu! *Go head!*

E.

Poesiile D-lui Bolintinenu — Aurora Română. — Icoana Lumei. —

Când în țerrile civilisate alle Europei apare vre-o scriere subsemnată de un nume cunoscut, nu e jurnal care se respectă și jurnalit... care își înțellege datoria, să nu vorbiască cititorilor se! despre acia scriere, despre calitățile sau defectele ei, despre ideile sau sentimentile ce ea reflectă, despre influențele mediului social ce 'i-au dat nascere, despre influența ce e chemată a exercita asupra acestui mediu... etc. etc. Ne pare reu să constatăm că un poet pe care Români 'l cunosc încă mai nainte de 1848 venind să aducă publicului român două volume de poezie, nu înțelnesc nici un echo în presa română. Nimeni nu dice nici două cuvinte despre poeziile sale. Daca D. Bolintinenu în volumele ce publică ar fi venit să ne spuie nou-tăți de natura acellora prin care se termină primul nostru articol: D. Mirculenu s'a scos din funcție și s'a înlocuit de D. Pencovicenu... sau că ne arate cum figura D-lui Nancovici seamănă cu a unui boi... o! atunci ne am ocupa pôte cu multă ardore de operele sale.

Natura jurnalului nostru și puțina noastră com-

petință în questii de poezie nu ne iartă a da o analysă și a face o critică ast-fel precum înțellegem că ar trebui să se facă despre poeziile D-lui Bolintinenu. Nu perdem cu tôte astea speranța și tot asteptăm de a vedea presa română dând acésta analysă și făcând acésta critică.

Presa, înțellegându-și misia, și guvernul înțellegându-și datoria de a o încourage, ar putea contribui mult a da o bună *direcție* societății noastre depărtând spiritele atât dela zădărnicia zadarnicilor declamații cât și dela apăsătorea și mortală indolență a cugetării. Români cugetători vor vedea cu o speranță înveselitoare reîncepând

„Acea sântă înviere a intelligenței¹⁾” aceea nobilă renaștere a limbei și litterilor strămosesci.
„Atunci, (înainte de 48) adaugă junele nostru literatoru, se forma aceea învingătoare phalangă compusă de scriitori plini de juvenile talente, patriotice simțiri.

„Toți se grupară împrejurul bărbatului care-lă și ridică cu o puternică mână drapelul națio-

1) D. Theodor Văcărescu. Henric Heine. Opiniunea națională.

nalității noastre. Vulturi și paserile de pradă, gata a sfâșia și a împărți țerra, se retraseră când recunoscură că asupra acestui drapel aquila, paserile imperială, își desfășură aripile. Heliade, numele port-Stindardului glorios, numele celui ce dete Românilor limba părinților lor nu se va uita nici odată pe pământul românesc. Și numele celor ce dimpreună cu dânsul laborară și înțeleseseră că numai prin de voltarea inteligenței se poate reinvia un popol, se poate înrădăcini în inima lui scumpirea libertății și curagiul faptelor heroice, acei în fine care crescură națiunea română până la 1848, numele acellora nu va fi uitat. Câtă de luminați și înaintați am fi acum, daca, în loc de a ne perde în luptele egoistelor interese și sterpelor pasiuni, am fi urmat *strîns uniți* cu o puternică direcțiune ca acea de atunci, acel avânt intelectual,

acea sântă alianță a mărireii noastre naționale. Să alergăm toți cei ce avem brațe și inime ca să luptăm, să luptăm ca să ne înălțăm patria, să în-avuțim intelligența, să o innobilim prin cultuda sciințelor, artelor și litteraturei!.

Dominați de aceste idei facem cunoscut publicului român și 'i recomandăm cu tot dinadinsul două jurnale:

Icôna Lumii fôiea litterară ce ese în Iassy sub direcția cunoscutului nostru litterator Asacky.

Aurora romană fôiea belletristică ce ese în Pesta sub direcțiunea. D. Niculescu. *Aurora romană* va publica portretele ômenilor mari ai țerrilor române. Cel d'ântăiu principe al Moldovei Ion Dragosiu aș apărut într'un fôrte frumos formal.

Prețul abonamentului este de 7 fiorini pe an și 3, 50 pe o jumătate an. Sunt depuse liste de abonament la Redacția Naturei. E.

UN GOLF DE MĂRGEN.

Am vorbit în N. 17 despre profunditatea mării, și am arătat pe scurt că lumea marină este tot așa de frumoasă, tot așa de variată ca și lumea terestră. — Dar în astă mulțime variată a producțiunelor naturei marine este una mai cu sémă, care din timpii cei mai depărtați a atras privirea ômenilor. Acesta este mărgeanul, cunoscut de toți, despre care ne propunem a da o idee generală lectorilor noștri infatigabili.

Dacă deschidem cărțile învățaților antiquități, găsim descrieri cu totul neexate. Theophrast 'l compară cu hematita (un fel de minereu de fer sașu ô pétră) și adaogă că sémănă c'o rădăcină ce cresce în mare; Dioscorid era de opinie că mărgeanul este o producție vegetală și toți după timpurile acellea credeau că este un arbor marin, care scos din apă se întăresce la aer.

Ovid în scrierile sale, vorbind despre această producțiune, a dis:

Sic est corallium, qui primum contiget auras
Tempore, durescit; mollis fuit herba sub undis.

Astfel este mărgeanul, care îndată ce dă de aer
Se întăresce cu timpul; môle a fost érba sub undă.

Mult timp aste opiniuni greșite aș domnit în sciință ca expresia adevărului.

Iată cum un geograph naturalist, contele de Marsigli, la anul 1706 descrie mărgeanul înaintea Academiei franceze ca o plantă marină.

„Aflându-mă pe marginea mării, dice el, am luat mai multe ramuri de mărgean, ca să le studiu și le am pus într'un vas de sticlă cu apă de mare. A doa di de diminéță găsiu tôte ramurile acoperite cu flori albe de forme lungărețe, având fie-care câte un căliciu alb din care plécă opt prelungiri, așadate ca nisce rațe de aceeași culóre, d'o potrivă de lungi și d'o potrivă depărtate unele de altele; elle formau o frumoasă stea, sémănând după culóre și mărime cu o cuisoră. După ce 'l am scos din apă, dice naturalistul de mai sus, florile albe dispărură, apoi bágându-'l iar în apă, florile reapărură din naou cu aceeași culóre. etc.“ Basat pe această observație superficială a conchis că mărgeanul nu pôte fi alt ceva de cât o plantă petróasă ce cresce în mare și face flori. Mai pe urmă însă un medic botanist al regelui Francei, Peyssonnel printr'un studiu perseverent asupra florilor astor pretinse plante, descoperi că mărgeanul nu este o producție vegetală ci animală.

Frumoasă a fost această descoperirea lui Peyssonnel! El însă nu cunoscea bine ce fel de animal este acesta care produce mărgeanul, d'aceea 'l numesce insect. — „Acest insect 'l), dice el se deschide în apă și se închide în aer sașu când tórănă

'l) Sub această numire se coprindeau atunci cello, mai multe animale inferioare.

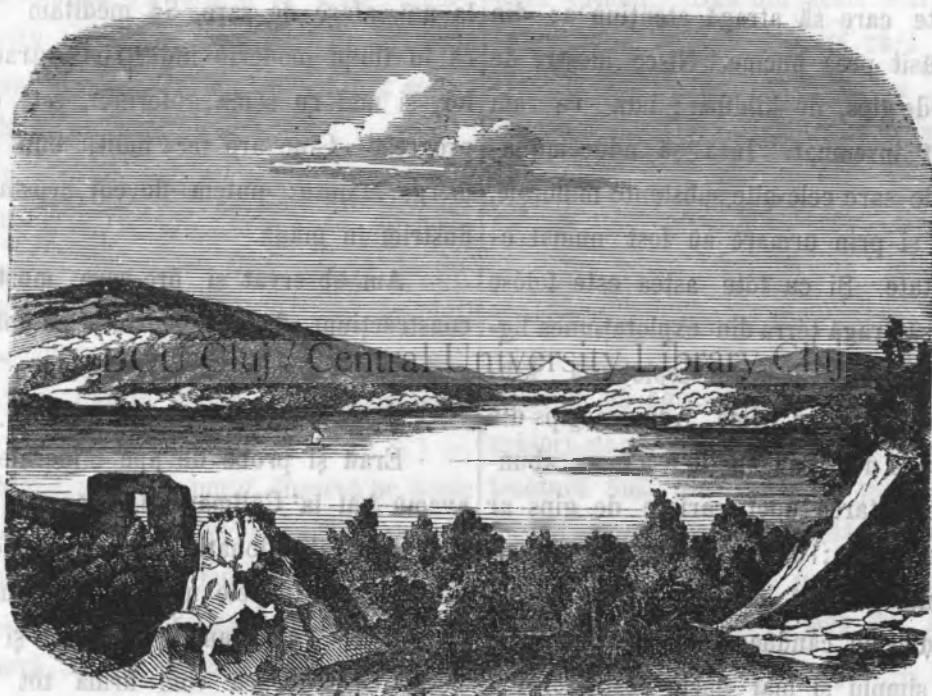
cine-va în vasul cu apă în care se află ôre-care acide, ori cand 'l atinge cu mâna: ceea ce este comun cellor mai multe animalele marine. Și mai departe adaogă: „Avém plăcerea să vëd mișcându-se picioarele sau tentaculele acestor animale, și attingându-le animalul trage tentaculele în'ântru întocmai cum trage córnela melcul; dar după ce am pus lângă foc vasul cu apă în care era mărgeanu tóte acele mici insecte se desvoltară. Dedeiú mai mult foc în cât începu apa a ferbe și ei se deslipiră după mărgean întocmai ca stridiile după conchilii; când apă-ssam cója cu unghia făcém să éså afaró intestinele și tot corpul etc.,— ceea dove descámărgeanul este un animal.— Cu tóte acestea a trebuit să trecă mult timp pênă când academia

francesă să primescó de adevërate vederile lui Peyssonnel asupra acestor animale, căci Reaumur tare și mare p'atunci în sciințe nu aproba cercetările lui Peyssonnel. Astă sórtă aú avut la început mai tóte descoperirile în sciințe și arte.

Mărgénul dar întrebuintat în arte nu este alt ceva de cât producția petrolă a mai multor animale marine din classa polypilor ce se numesce în general zoophyte; ei fabrică materia calcarósă (de var) pe care o asedă în formă de crăci și ramuri de arbori fără frunđe, și avënd mărimi deosebite. — Animalele staú lipite pe ramuri la diferite înălțimi

întocmai ca mugurii pe arbori, formând astfel ca o colonie arborescentă, d'aceea și propagația lor se numesce *gemma para*. — Culórea este roșie sau albicioasă care se face și mai frumósă după ce se scóte din apă; se extrage din fundul mării și se lucréză cu multă dificultate, d'aceea obiectele de lux precum: collete, brățele, cruciulițe etc, făcute de mărgean adevërat costă scump. —

Sunt ómeni învățați de mici a se cufunda în apă și a ține cât-va timp resuflarea. Acești cufundatori 'i taie sau 'i rup după fundul mării cu mare repeđiciune, tot cum fac și cu conchilile ce produc mărghăritar. Dar mai obicínuit 'i culege aruncând în mare un fel de plasă deschisă cu duo lemne în formă de cruce și avënd a-tirnatú la

Un golf de Mărgén.

fund o petró ca să se cufunde mai repede.

Se fabrică un fel de mărgean artificial făcut dintr'o basa ordinară de praf de marmoră amestecat cu clei de pesce seú cu uleiú și colorat apoi în roșu cu vermillion, (sulfur de mercur) amestecat și cu pucin miniu (oxyd de plumb).

Mărgeanul se ține fixat pe roce prin basa lor și se găsesce la diferite adâncimi în mare și mai cu sémă în golfurile Mediteranei se grămădesce mai mult, după cum se vede în alăturata gravură.

În unele locuri se înalță atât de mult în cât es pe suprafacia apei și forméză ca nisce colóne

sau turnuri arborescente și chiar insule mai mult sau mai pucin întinse când crăcile sunt grămădite la un loc.

Navigatori cunosc aceste locuri și se depărteză de densele ca să nu lovască vasele.

Într'aceste insule de mărgean păsările migra-

tore se opresc ca să se repaose și depun acolo excrementele lor (găinași). Cu timpul această materie formeză ca un strat de aspect pământos pe d'asupra mărgeanului, numit *guano* de locuitori țărmurilor și este întrebuințată în agricultură pentru îngrășarea pământului.

ESPOȘIȚIA NAȚIONALĂ

DE AGRICULTURĂ ȘI INDUSTRIA DIN BUCUREȘCI.

(Urmare și finit.)

Am căutat cu cea mai mare băgare de seamă în partea rezervată *Mineralogiei* și *Metalurgiei*, obiecte și produse care să atragă atențiunea; din nenorocire am găsit prea pucine. Nisce mostre de lignite, de sare, de gips, de kihlibar; iată ce am putut vedea mai însemnat. Însă să aducem aminte că afară de sare cele-alte substanțe minerale, nu se exploteză, și prin urmare au fost numai obiecte de curiositate. Și cu toate acestea este folose însemnate n'are să tragă țerra din exploatațiunea lignitelor și a cărbunilor fosili, din esplotarea kihlibarului și a gipsului mai cu seamă. Aducem gips din străinătate, cându la noi îl aflăm în așa mare abundență. Și dacă esplotarea unei cariere de gips ar fi de o dificultate mare; dacă ar reclama niscari capitaluri însemnate, totuși am mai putea fi scusași, dar ce să dicem cându această esplotare este lucrul cel mai simplu și mai pucin costisitor?

Dar pentru cărbuni fosili ce să dicem? Am vădută probe; am vădută vine în multe localități; însă ce folos că stau în sinul pământului, și vaporele după Dunăre sunt nevoite să și aducă singure cărbuni, și mașinile se alimenteză cu lemne, când ar fi mai bine cu cărbuni.

Despre kihlibar să aducem aminte că acum câtu-va timp se esplota la Buzeu, și se făcū port-țigareturi, cercei, agrafuri, metanii, și alte obiecte de lux. Acum a încetat și acea esplotare și kihlibarul a devenit raritate care se plătește cu prețuri mari.

Dar la fer, la plumb, la aur, la argint când ne vom gândi? Ferul care este sufletul

industriei, mult timp avem să'l tot cumpărăm dela alți? Să mărturisim că Metalurgia nu există la noi, afară de sare. Să medităm serios, pentru că în timp modernii industria extracțiunii metalelor, și mai cu seamă a ferului, este o chestiune de progres. Cine are fer mult, bun și efin, acela merge înainte: putem dovedi acesta cu istoria industriei în mână.

Am observat și ore-care mostre de petri de construcțiunii, de pavage; însă ce folos că nu sunt cariere și noi aducem petra pentru pavarea Capitalei de la Peșta?

Era și probe de ape minerale, scim toți că avem băi la Călimănești, Olănești, Puceoșa; însă sunt mai abandonate pentru că noi nu voim să întrebuințăm apele noastre, ci trebuie să ne ducem în Austria, Germania, Franța și mâine poate și peste Ccen. Dacă vom urma tot pe calea asta, apoi putem aștepta mult timp ca să vedem Metalurgia dezvoltându-se în țară, și isvórele de ape minerale îmulțindu-se.

Clasa lucrării *Metalelor* a fost demnă reprezentată de către stabilimentul artileriei, Acest stabiliment a espus arme lucrate din nou, un model de tun, un model de mașină de aburi, candelabre și alte obiecte, toate bine esecutate. Începutul este minunat și fie-care este fondat a spera că peste curind Stabilimentul va lua o dezvoltare mare. Modelurile de fontă espuse de acest Stabiliment, fondate în Stabilimentul de fonderie, ne-a bucurat foarte mult. Simțim mare nevoie de fonderii și trebuie să facem totu ce ne stă în pu-

tință pentru a încurajia Stabilimentele de feliiulă a-cesta.

D. Grant, fondatorul Stabilimentului de la Belvedere, a spus bucăți de fer forgate și modeluri de fontă. D-sa a fondat cea d'ânteu fonderie în țără, și pentru acésta merită recunoștința noastră.

În Orfeverie (argintărie) s'a deosebit D. Nicu Carapati. D-sa a spus între alte obiecte o cruce de sêrmă de argint și aur, admirabil lucrată.

D. Teodor Filipov, a spus asemenea candelile și icône de argint lucrate cu multă artă.

Argintăria română s'a bucurat de mult renume, și ar fi de dorit ca acéstă artă care o ajuns la atâta perfecțiune în alte părți, să fie cât se va putea mai mult încurajiată la noi.

Typografia lucrătorilor asociați a represintat foarte bine imprimeria română. Edițiunea de lucsu a poeziilor. D. Bolintinenu, nu lăsa nimic de dorit la esecutiune tipografică. Am fost, încântați vedând că o asociațiune din omeni cu pucine mijloce materiale, au putut fonda unu stabilimentu tipograficu care face onore acestei arte.

Între mobile fie-care a putut observa pe acele de mahon espuse de D. I. Eckerd din București. Părțile sculptate ale acestor mobile era foarte bine esecutate, și fac onore D. Ecskard care a început a fabrica în țără mobile pe care până acum le aducem din Paris și alte orașe.

Clasa *Mătăsăriilor* de și foarte bine represintată totuși ar fi putut fi mai bogată, pentru că industria mătasei este destul de lătită în țără. După cum am mai dis'o însă, tôte începuturile își au dificultățile lor.

D. Dimitrie Simon, bărbat care a contribuit mult la împrăștierea sêmencei milaneze în țără și care a chieituit sume însemnate pentru fondarea unui Stabiliment sericicol, a spus gogoși iaponeze din anul acesta, mătase trasă în fabrica D-sale.

DD. Coemgiopulu și Berod, au spus, cel-d'ânteu mătase trasă în Stabilimentul său de la Băneasa, și cel-d'al doilea gogoși Iaponeze. Ne pare

râu că Stabilimentul D. Coemgiopulu stă în neactivitate; am dori să'l vedem înflorind, căci numai prin asemenea Stabilimente se pôte fonda în țără cu temeiu industria sericicolă (de mătasă).

Școla Agricolă de la Pantelimon, care împrăștie de atâți ani sêmence milaneză în țără, a spus mătase trasă la Stabiliment, gogoși milaneze și Iaponeze.

Ca țesături de borangic, au fost espuse multe de marame unele mai frumoșe de cât altele. Între dênsele maramele espuse de D-ei Șuța Vêduva Trimpoiasa din Câmpu-lung, au atras atențiunea tuturilor. Una din acele marama cusute cu fir la căpătêie, era de o fineță rară.

Țesăturile de mătase aduse la Esposițiune ne dovedesc pêne la evident că România pôte să și aibă mâine poimaine un oraș ca Lyon. Cine pôte calcula avantajele imense ce ar resulta pentru țără când am putea fonda acéstă frumoșă industriă! ca să putem ajunge acolo n'avem de cât două drumuri: 1-iu să încuragem cultura gândacilor de mătase; 2, să aducem de la Lyon nisce a nume lucrătorii de mătase, și să fondăm un Stabiliment de țesătura fină. Am vedea în pucini ani româncuțele noastre devenind artiste în Mătăsărie; am vedea creșterea gândacilor luând o desvoltare mare, am vedea în fine fondându-se una din ale mai frumoșe și mai bânose industrii. Pentru ce ore România n'ar deveni furnisora orientelui în țesături de mătase? Pentru ce elegantele din Austria și Rusia nu s'ar împodobi cu stofe eșite din frabricile române? supunem acéstă idee, după cum am supus și altele la aprecierea guvernului român, și a capitalistilor că de o va găsi logică să o puia în esecutare.

Între *Lâmuri*, am deosebit lâna merinos espusă de D. Vasile Paruș din Bolgrad. Am vedut frumoșă turmă de oi merinos a D. A. Moruzi de la Zooruștea și ne-am încredințat pe deplin că merinosul pôte fi crescut cu mare folos pentru țără. Lâna merinosă a D. Moruzi are un preț propriu în piețele Europei.

D. Ghiță Ionescu din București a spus o mo-

stră de pěr de Capre de Angora. Cu puful acestui pěr se fabricază vestitele Șaluri de Cașemir, atât de scumpe și atât de căutate. Francesii din nou se silesc de mult să aclimizeze Capra de Angora, și nu pot reuși cu înlesnire. D. Ghiță Ionescu are o turmuliță de capre de Angora, și după cum am înțeles le merge bine în țerră. Iată încă o a-cquisițiune prețioasă pentru Agricultură română. Să dea Dumnezeu să scim se profităm de atâta isvóre de avuțiă.

Ca postavuri am vădut numai pe cele espuse de D. Dimitrie Simon, care are un Stabiliment pentru fabricațiunea postavului, cergilor, plapomelor și alte țesături de lână. Scim că acest Stabiliment stă în neactivitate astă-zi, se lucrăză prea puțin; acosta ne întristeză și ne întristeză amar, pentru că ne face a cugeta că românii n'au înțeles încă bine importanța unei asemenea industrii; n'au înțeles că este mai avantajos să lucrăm lână în țerră de cât să o trimetem prin țerră străine.

Am fi dorit să vedem espuse și postavurile D. Nicolae Bălenu; primul care a fondat în țerră această industrie, și alé D. Mihail Cogălnicenu, a căruia fabrică lucrăză mereu.

Între lánurile țesute am observat plocatură și sariet foarte bine făcute, mai cu sémă acele din județul Muscelului. Noi importăm mulțime de pături și plocate din Austria: fabricațiunea lor este foarte simplă și există în țerră; cine dorește să o vadă să poftescă la Rucăr. Nar fi óre puțină că să nu mai fim debitori altora ci ai noștri?

Cergile și scórțele espuse ne-au întărit din nou în convințiunea că: la noi se póte fonda foarte lesne fabricațiunea tapeturilor.

Între țesăturile de Inu și Cănepă, am observat șervetele și prosópele espuse de D. G. T. Chișescu din Ploest, fabricate în stabilimentul D-sele. Am rămas încantați vădându-le așa de bine executate ca cele mai frumoșe care ne vin din străinătate. Li dorim tot succesul posibil în astă prețioasă industrie a Inului care are viitoru mare la noi. Să continue e a fabrica, să facă deposite în București din pînđeturile sale; de la șervete să trecă la pînđa de Olandă, și fie sigur că clientela nu i va lipsi, și pe lângă folosul seú propriu va aduce un serviciu mare țerréi.

Colecțiunea de pînđeturi și ceorapi espuse de cuviósa Efrósina de la Mánăstirea Manu din județul Vilcea, a fost cea mai frumoasă. Între altele

nisce pînđa de in era de o fineță și de o potrivire de fir, rari.

Penitențiarele Statului a spus căpestre și fringhii de cănepă foarte bine executate. În mai multe rinduri am recomandat sătenilor români ca să nu mai cumpere fringhii de la Brașov, ci să le fabriceze singuri. Penitențiarul a făcut începutul, să sperăm că astă industrie atât de simplă și folositóre, se va fonda în țerră.

Pe lângă obiectele menționate s'a spus mulțime de ii, cămăși, stergari și alte obiecte de in și cănepă în care femeile țeranilor noștri escelă.

Preșăria, care conține în sine un isvor de venituri însemnate, a fost puțin represintată. Sunt an de când repetăm că preșăria se póte perfecționa, și țesăturile de păr de capră pot deveni o industrie lucrativă.

Tabăcăria a fost bine represintată de Penitențiarul Statului. Pieile espuse au fost foarte bine lucrate și felicităm pe D. Inspectorul al închisorilor pentru escelinta idee ce a avut ca să puie pe vinovați a se ocupa de o industrie atât de folositóre. Sperăm că la viitórea Esposițiune Penitențiarele vor espune piei de vacs, marochinuri și alte piei de tabăcărie perfecționată.

Bicele espuse de Penitențiar au atrasu atențiunea. Aceste obiecte se vind în tîrg cu prețuri foarte urcate în comparație cu acelea cu care s'ar putea vinde dacă ar fi fabricate în țerră.

Inchiam aici cea mică dare de sémă cea am promis a face asupra Esposițiunii naționale de Agricultură și Industrie din București. Am mai avea multe de đis, însă nisce articole de jurnal nu ne permit a ne întinde mai mult. Am dorit să comunicăm românilor pe scurt folósele Esposițiunilor espuse și nisce generalități asupra obiectelor. Fiăcare a putut să se convingă pe deplin că România dispune de mari isvóre de avuție și peste puțin timp, dacă ne vom înțelegge interesele, vom da doveđi Europei despre inteligențe și mijlócele nóstre.

Toți cunoscători Domniei sale D. Constantin Bosianu Președintele Consiliului Miniștrilor pentru marea stăruință ce a avut ca în anul acesta să inaugoređe această mare serbare a muncii. Românii sunt recunoscători, și nu vor uita nici-odată pe bărbații care lucrăđă pentru desvoltarea proprietății Patriei. Am început să serbătorim munca; să urmăim pe această cale, căci numai prin muncă vom putea ajunge la acele dorințe atât de simțite de tot Românul!

B. S. Aurelianu.